

ULOGA I MJESTO CRKVE U NOVIM DRUŠTVENIM OKOLNOSTIMA

Svećenikovo mjesto i uloga u ovakvim prilikama

HOMILIJA VINKA KARD. PULJIĆA

1. Tjeskobe pritišću u potrazi za nadom

Dok nastojimo snimiti stanje Crkve u hrvatskom narodu, brojimo tolike mrtve, ranjene, prognane, izbjegle, osiromašene, obespravljene, beznadne, bespomoćne; brojimo ruševine i paljevine kuća – obiteljskih domova, crkava, samostana, župskih domova, bolnica, tvornica, škola i tolikih sakralnih i kulturnih zdanja... Zrakom kruže vijesti koje napinju živce s trajnom nepoznanicom – što nosi dan a što noć.

Stanje nije jednako na svim područjima. Neka su stravično stradala, pa drugi, slušajući vijesti o stradanjima, bivaju opterećeni a pogotovo kad pokraj sebe gledaju tolike uciviljene kako hode u nesigurnu sutrašnjicu.

Naslijedismo rane ateizma i komunizma i još se ne izliječismo od toga, a zateče nas ovo stanje o kojem govorim. Snimamo stanje urušavanja moralnih i ljudskih vrednota. Svjedoci smo da je zlo koje vrije iz srušene savjesti nepredvidivo i užasno. Moćnici ovog svijeta ne pristupaju čovjeku kao vrednoti, nego sredstvu ostvarenja političkih interesa. Za njih život nije vrijednost, iako je pravo na život proklamirano u svim rezolucijama.

U svemu tome oni svećenici koji kao pastiri pođoše sa svojim stadom u neizvjesno, postadoše ranjeni i ranjivi. Kao da se smiruju tek kad nađu nekoga tko će biti dežurni krivac. Oni koji ostadoše na sigurnom bore se da ih takvo stanje ne izbaci iz njihova mirnog i uhodanog života. Tu su i svećenici koji ostaše na terenu, puni neizvjesnosti i podnose sve nemile ratne kušnje.

2. Osoba svećenika u suočavanju s tom stvarnošću

Možda će mnogima izgledati opisana stvarnost crna i stravična. Kamo sreće da je lažna, ali nije. Ipak, ni tako teška stvarnost nije beznadna, ako u sebi nosimo vjeru u Onoga koji je pobijedio smrt i sam postao život da ga imamo u izobilju. I najmanja svjetiljka razbija svaki, pa i najgušći mrak. I što je tama jača, to je svjetlo vidljivije i prepoznatljivije te ljudi dolaze k njemu. Stoga trebamo biti duboko svjesni da mi ne nosimo obično svjetlo, nego onoga koji reče sam za sebe »Ja sam svjetlo svijeta« (Iv 8,12). Gospodin Isus »kojeg je Otac posvetio i poslao na svijet« (Iv 10,36), cijelo mistično Tijelo čini dionikom pomazanja Duha kojim je sam pomazan. (PO 2). Ovom redu svećeničkom u obnovi Kristove Crkve povjeravaju se vrlo važni zadaci, i to danomice sve teži. (PO 1). Da bi snagom Duha mogao prihvatiti i ostvariti danomice te zadatke, potrebno je biti:

– Čovjek ljudskosti. U ovom ozračju gaženja čovjeka, njegova dostojanstva i prava svećenik je prvi koji će svojom ljudskošću pristupiti svakom čovjeku i u svakom čovjeku prepoznati čovjeka i reći »evo čovjeka« (Iv 19,5), pa makar njegovo obličje bilo poniženo, uplakano i ranjeno.

– Čovjek morala, savjesti i odgovornosti. Najprije se trebamo oduprijeti mentalitetu rušenja svih vrednota. Ne zaboravimo da smo učitelji, voditelji i graditelji savjesti uz pomoć osobne odgovornosti. Ne smijemo se utopiti u masu koju mediji odgajaju i oduzimaju joj osobnost. Mi odgajamo osobnost svjesni i vlastite osobnosti. Ni u čemu se ne smijemo povesti za mjerilima koja nameće ratna mašinerija, niti početi razmišljati na taj način, nego trebamo slijediti Onoga koji za sebe reče »Ja sam put, istina i život« (Iv 14,6).

– Čovjek stamene i žive vjere. Kad je čovjek ratom ponižen, izgubio svu sigurnost i doživio užas pravednosti, ostao mu je kao jedina nada i oslonac Bog milosrdni i svemoćni. Dolazi k nama i želi ga »čitati« u našim očima, riječima i životnom stavu. Očekuje da mu budemo svjetlo vjere. Toliko puta nisu potrebne riječi, nego je dovoljan stisak ruke i pogled pun nade koja razbija beznađe. Potrebno je biti svjestan tko sam: svećenik – čovjek vjere i znak na putu do Boga. Ako znak izgubi značenje, ništa ne govori.

– Čovjek molitve i žrtve. »Bog je i današnji svijet – povjeren ljubavi i služanju pastira Crkve – tako ljubio da je svoga jedinorođenog Sina predao za nj« (PO 22). Mi smo svetim redom »alter Christus« – Kristolik. Zato valja sebe dati, a nema davanja bez žrtvovanja. Snage za žrtvovanje opet nema bez molitve. Iako smo podnijeli velike patnje, ipak smo svjedoci puno većih patnji naših obitelji koje su žrtve ovog bezumlja. Svaki rat je iracionalan. Baš u tom bezumlju potreban je osmišljen život za druge.

– Čovjek ljubavi – ljubavi prema Kristu, Crkvi, našem zvanju, dušama, našoj domovini, rodnoj grudi, hrvatskom narodu. Naš duh razmišljanja i vrednovanja mo-

ra druge oplemenjivati. To će se dogoditi ne riječima nego onim iz čega govorimo i čime zračimo. »Duh Sveti, dok Crkvu nagoni da otvara nove putove prilaza današnjem svijetu, savjetuje i promiče odgovarajuće prilagođavanje svećeničke službe.« (PO 22)

3. Naša uloga

Naša uloga je ponajprije u obnovi ljudskog srca koje će ga osloboditi od zla mržnje. Zar nismo ponosni na onaj pljesak našeg puka na sv. misi sa Svetim Ocem, kad je na riječ – praštati – spontano zapljeskao. Osjeća naš vjernik tko je velik – ne onaj tko mrzi nego onaj tko prašta. Praštati mogu samo velike duše. Duboke su rane koje treba liječiti i brojne su srušene vrednote koje treba izgraditi. U ljudima ponovno treba probuditi ljubav prema svetinjama vjere i ukorijenjenosti u svoj narod hrvatski i svoju grud. Treba nam država iz koje neće bježati, koju neće pljačkati, koju će svijesno i kulturno i ekonomski izgrađivati, u kojoj vjera neće biti folklor u medijima, nego izvor života i putokaz budućim generacijama.

Nenadomjestiva je uloga svećenika u obnovi obitelji. Iako je prošla godina obitelji, vidimo da nije počeo živjeti dublji i istinski pristup moralne i duhovne obnove temeljnog gnijezda za život naroda. Nismo ozbiljno shvatili koliko je ranjeno to gnijezdo bitno i za Crkvu i za narod.

Na nama svećenicima je da odgovorno pristupimo odgoju mladeži na temeljima morala i otkrivanja smisla. Užasno nas je okrao bivši režim, a sada ovaj rat sve više ubija: nemoralom, drogom, alkoholom, kriminalom... Nisu svi krajevi jednako zahvaćeni, ali zaraza se širi.

Svećenik je poslan buditi duhovna zvanja. Jest da Bog poziva, ali od nas traži da molimo i svjedočimo. Bog se želi s nama poslužiti kako bi k sebi privukao velikodušne mlade duše da ga slijede.

Nakon pada komunizma trebamo više poraditi na novom putu evangelizacije, a tu ponajprije mislim na medije koji moraju odgajati mišljenje na zdravim evanđeoskim načelima.

Potrebno nam je da poput svetog Pavla progledamo očima vjere, da na koljenima prepoznamo Onoga koji je zagazio u našu osobnu povijest, povijest našeg hrvatskog naroda već 13. st. te da, zahvaćeni evanđeljem, gradimo temelje novoga ustrojstva društva u ovim vremenima.

Zaključak

Nije mi namjera da zaokružim temu nego želim ponajprije probuditi pozaspale energije i sposobnosti te potaknuti na spremnost da sebe ugradimo u ovo

vrijeme, na ovim prostorima, za Božju stvar. Mi nismo razdijeljen narod, iako nas kidaju na razne načine. Gdje god bili, budimo povezani snagom Kristova Duha, ali i ljubavlju hrvatske krvi, nikog ne isključujući i ne zatvarajući svoje oči pred onim tko je naše krvi. Amen!